

INVESTERINGER I INFRASTRUKTUR Hvorfor og hvordan?

Asfaltindustriens Årsmøde | 22. marts 2018 | Torben Möger Pedersen

PENSIONSDANMARK I HOVEDTAL

AKTIVITETER

Formueforvaltning og forsikringer
Forebyggelse og sundhed
Efteruddannelse

713.000

MEDLEMMER (391.000 AKTIVE)

26.400

VIRKSOMHEDER

13,6

MIA. KR. INDBETALT

7,8

MIA. KR. UDBETALT

233,2

MIA. KR. I FORMUE

4,2

MIA. KR. I EGENKAPITAL

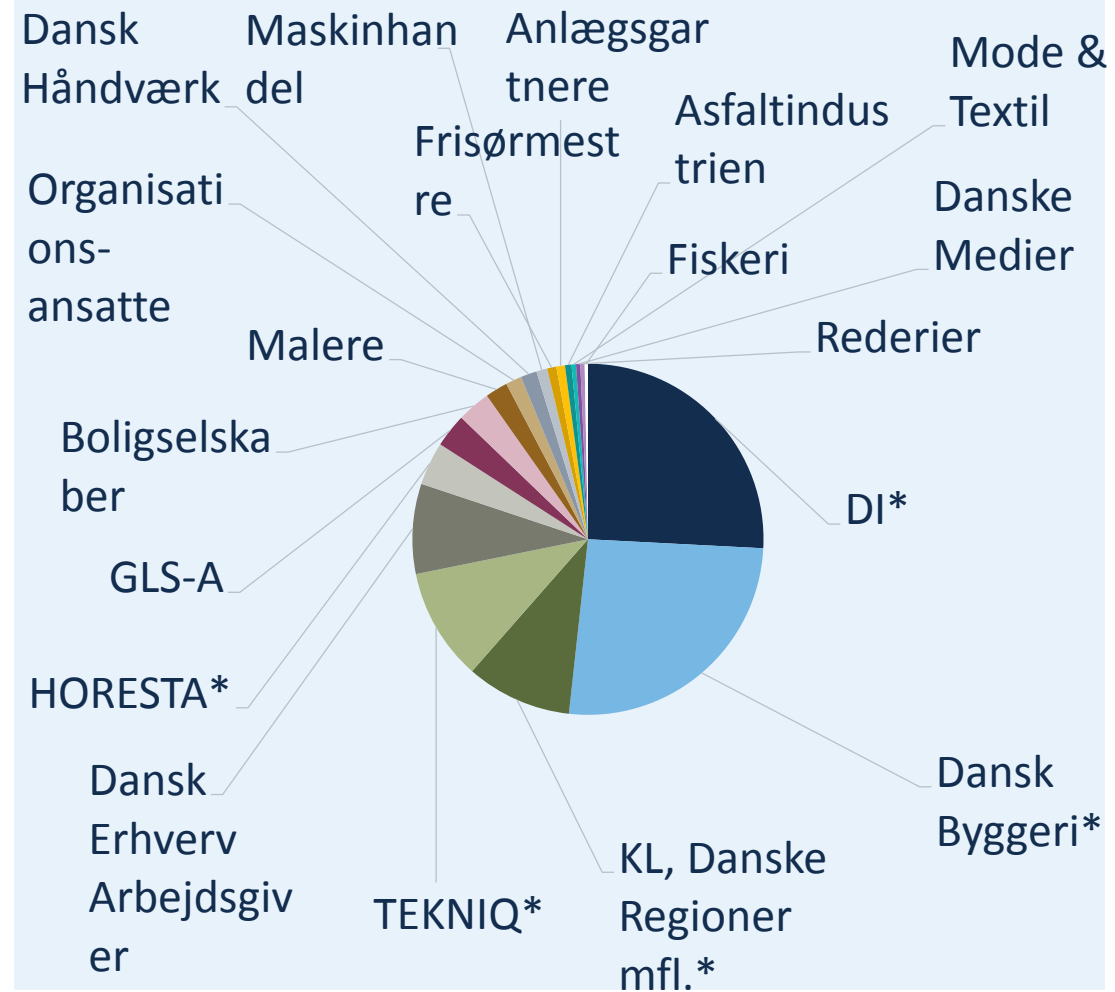
11

FAGFORBUND

29

ARBEJDSGIVERFORENINGER

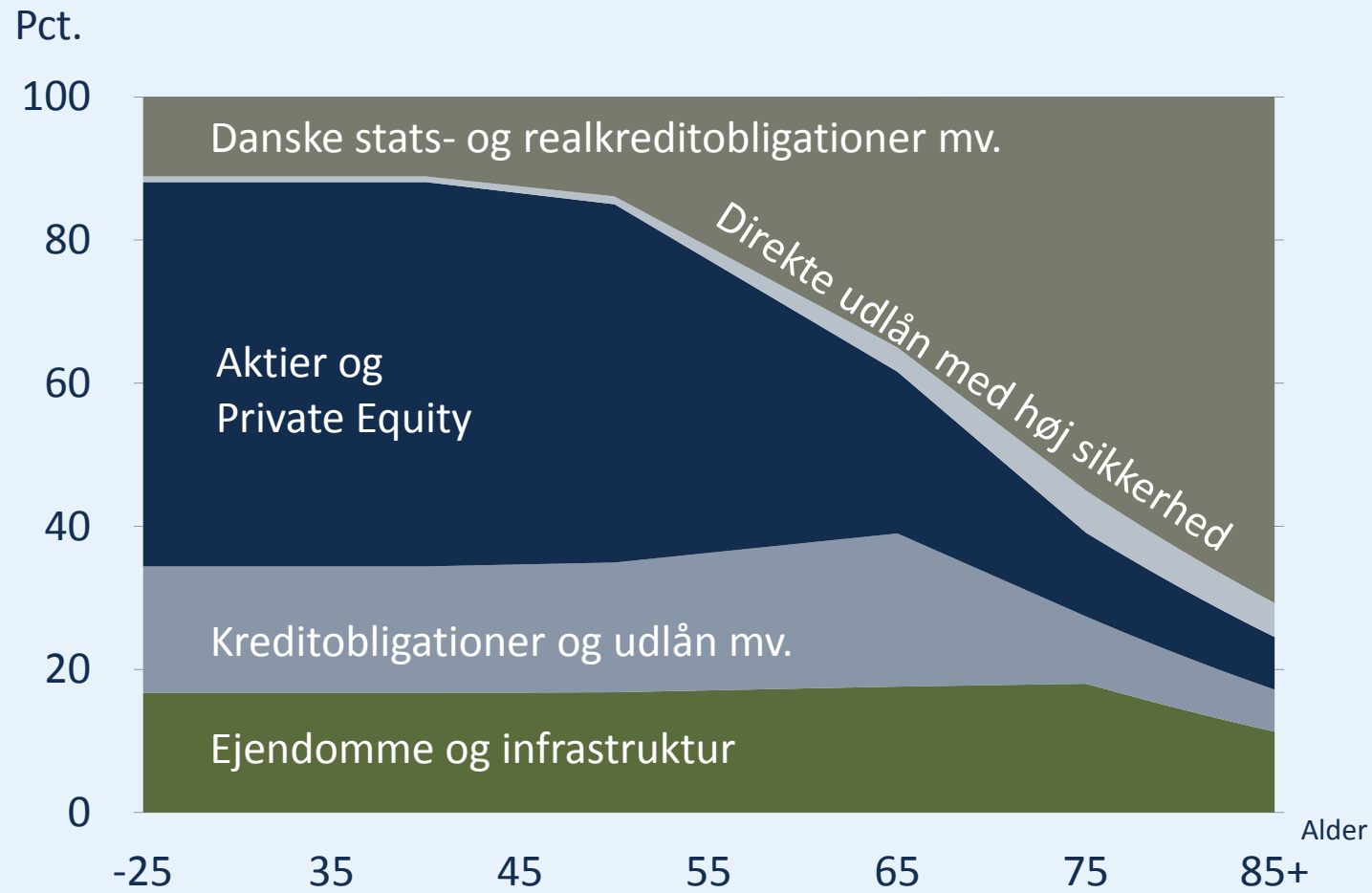
ARBEJDSGIVERORGANISATIONER

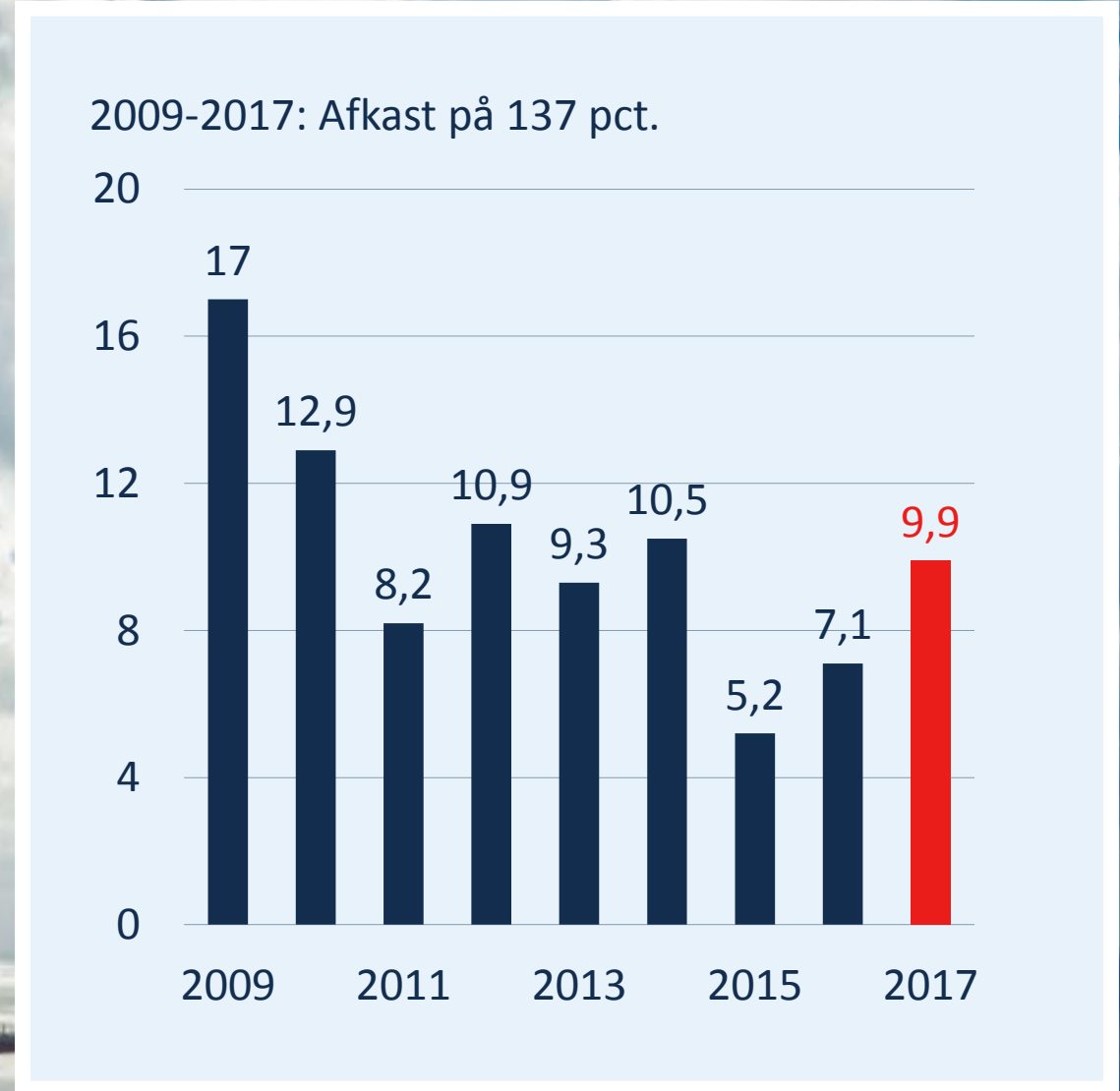
PENSIONDANMARKS INVESTERINGSPOLITIK

INVESTERINGSPOLITIK

16,6 MIA. KR. I AFKAST I 2017

AFKAST I 2017	PCT.	MIA. KR.
Børsnoterede aktier	13,0	8,9
Kreditobligationer og udlån mv.	5,2	1,7
Danske obligationer mv.	3,3	1,7
Private Equity	10,0	0,6
Infrastruktur	12,8	2,5
Ejendomme	9,5	1,3
I alt	-	16,6
40-års-puljen	9,9	-
65-års-puljen	6,9	-

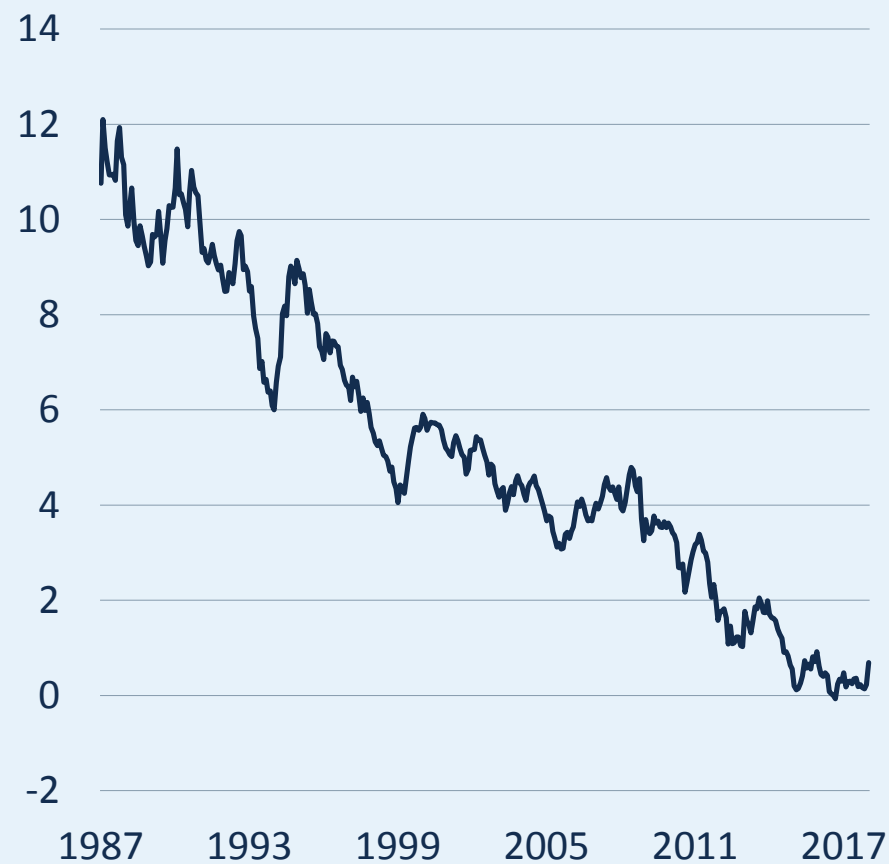

INFRASTRUKTUR

- HVORFOR OG HVORDAN?

FALDENDE RENTER - STIGENDE PENSIONSFORMUE

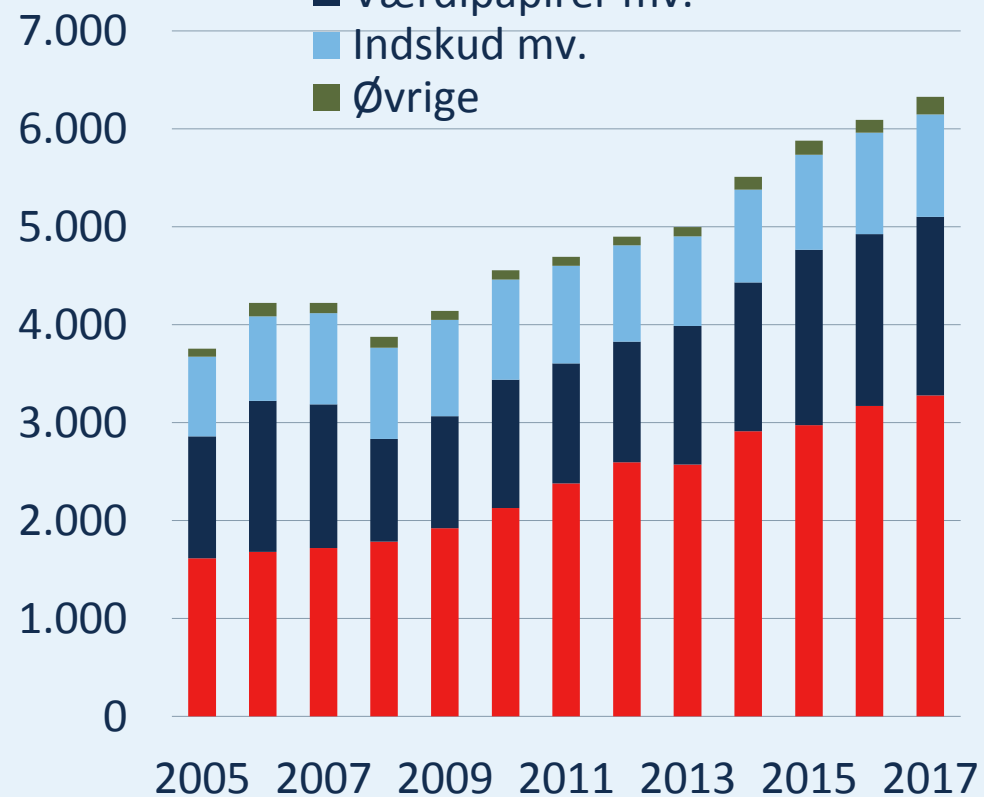
10-årig dansk statsobligation, pct.

Danskernes finansielle formue

Mia. kr.

■ Pensionsopsparing
■ Værdipapirer mv.
■ Indskud mv.
■ Øvrige

OPP RELEVANS

STAT REGIONER OG KOMMUNER

- › Behov for reovering af infrastruktur
- › Behov for investeringer I stor skala
- › Loft for det offentliges gældsætning (finanspagt, Sydeuropa)

OPP

PRIVATE ENTRPRENØRER/OPERATØRER

- › Kompetencerne er til stede
- › Behov for vækst gennem stabile langsigtsskontrakter med det offentlige

INSTITUTIONELLE INVESTORER

- › Efterspørgsel efter infrastruktur-aktiver
- › Kapacitet til at binde store midler i illikvide projekter

OPP OVERBLIK

OFFENTLIG MYNDIGHED

- > Definerer opgaven
- > Modtager ydelsen
- > Betaler en på forhånd aftalt pris

OPP

PRIVATE ENTRPRENØRER/OPERATØRER

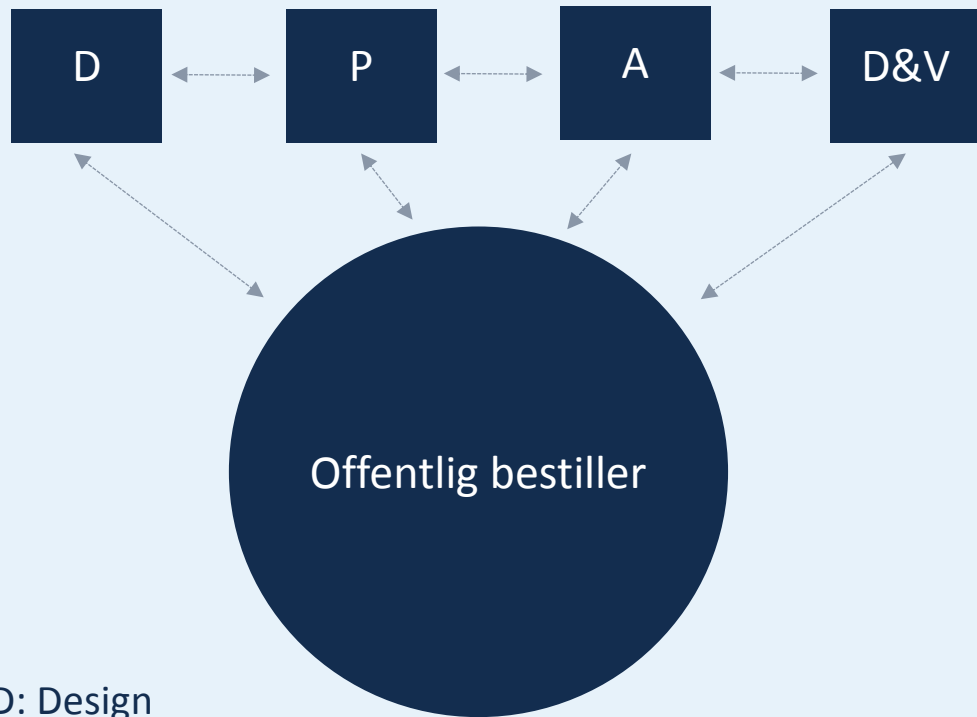
- > Designer
- > Opfører
- > Vedligeholder
- > Står for driften

INSTITUTIONELLE INVESTORER

- > Leverer kapital, der kan bindes i en lang periode
- > Deltager i forretningsrisikoen
- > Forventer afkast over obligationsrenten

TRADITIONEL MODEL VS OPP

OFFENTLIG BYGHERRE

D: Design

P: Projektering

A: Anlæg

D&V: Drift og vedligehold

←-----→ Grænseflader: Risiko for fejlkommunikation

OPP-ORGANISERING

- > En forventning om et stabilt cash-flow og tilsvarende stabil indtjening
- > Et noget højere afkast end obligationsrenten, som afspejler illikviditetspræmie, eventuel risikopræmie mv.
- > Et afkast, som ikke følger konjunkturerne, og dermed har en stabiliserende effekt på den samlede portefølje

Det stabiliserende element i cash-flowet kan fx opnås ved:

- > Rådighedsbetaling (betaling for at stille aktivet til rådighed, som er uafhængig af brugen heraf)
- > En vis beskyttelse mod konkurrence
- > Statslig subsidieret indtjening eller lange afsætningsaftaler med kreditværdige parter
- > Regulerede aktiver

FLERE MULIGHEDER FOR **INVESTOR**

> Tilgængelighedsbetaling

- > Fast betaling for at gøre en ydelse tilgængelig (fx opførslen af en vej)

> Performancebaseret betaling

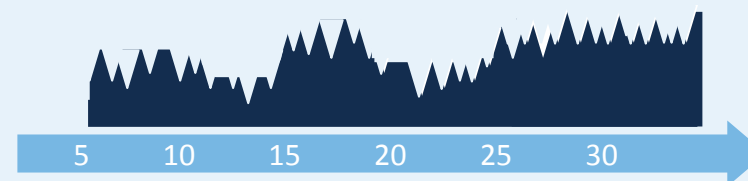
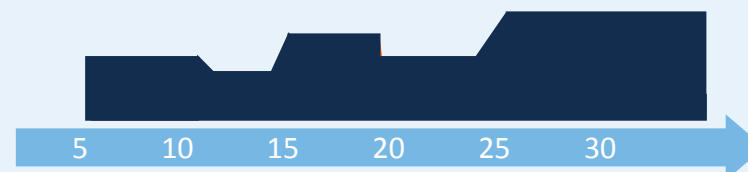
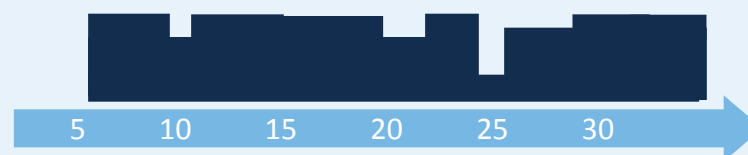
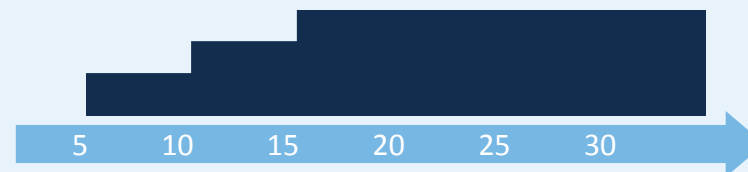
- > Betaling efter ydelsens kvalitet (fx overholdelse af krav til fremkommelighed)

> Skyggebetaling

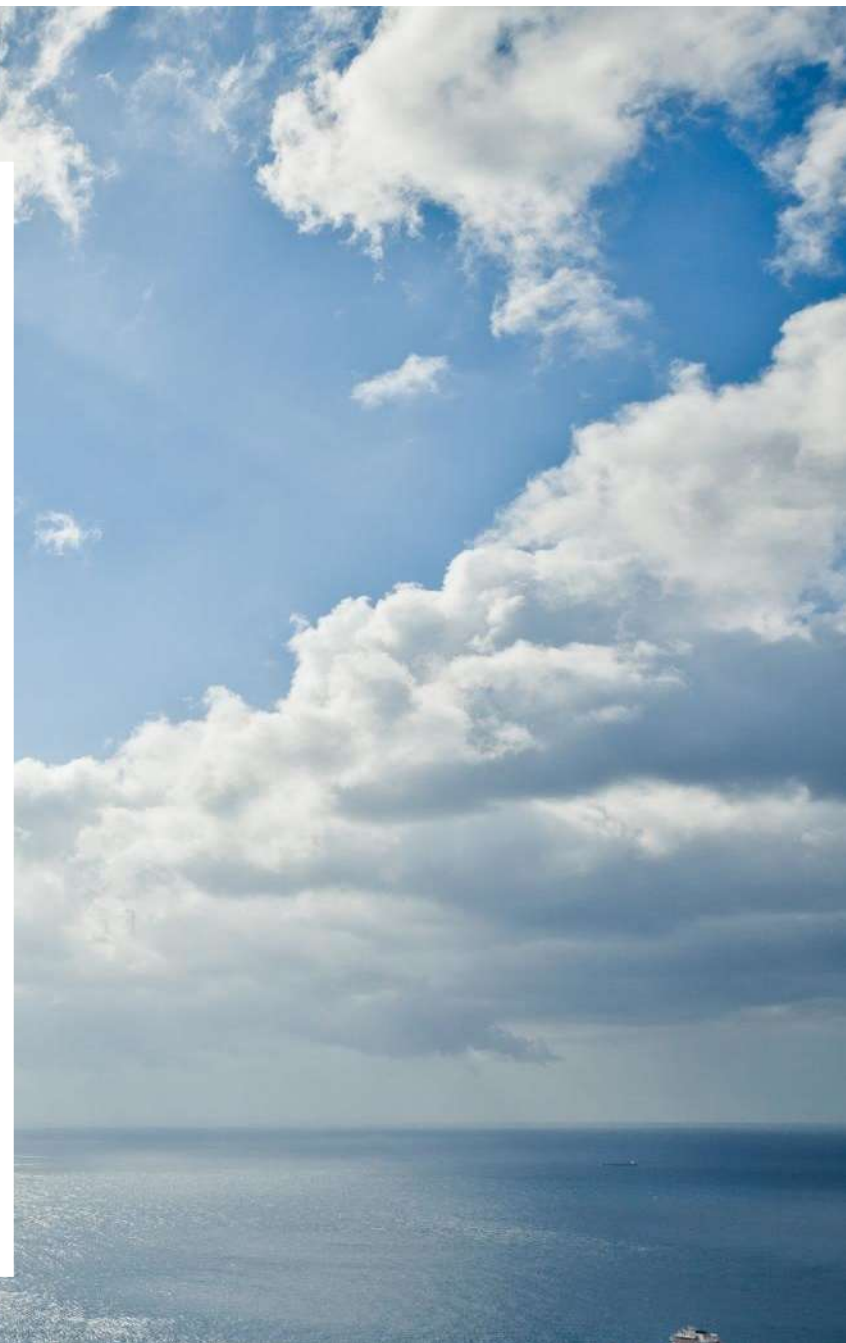
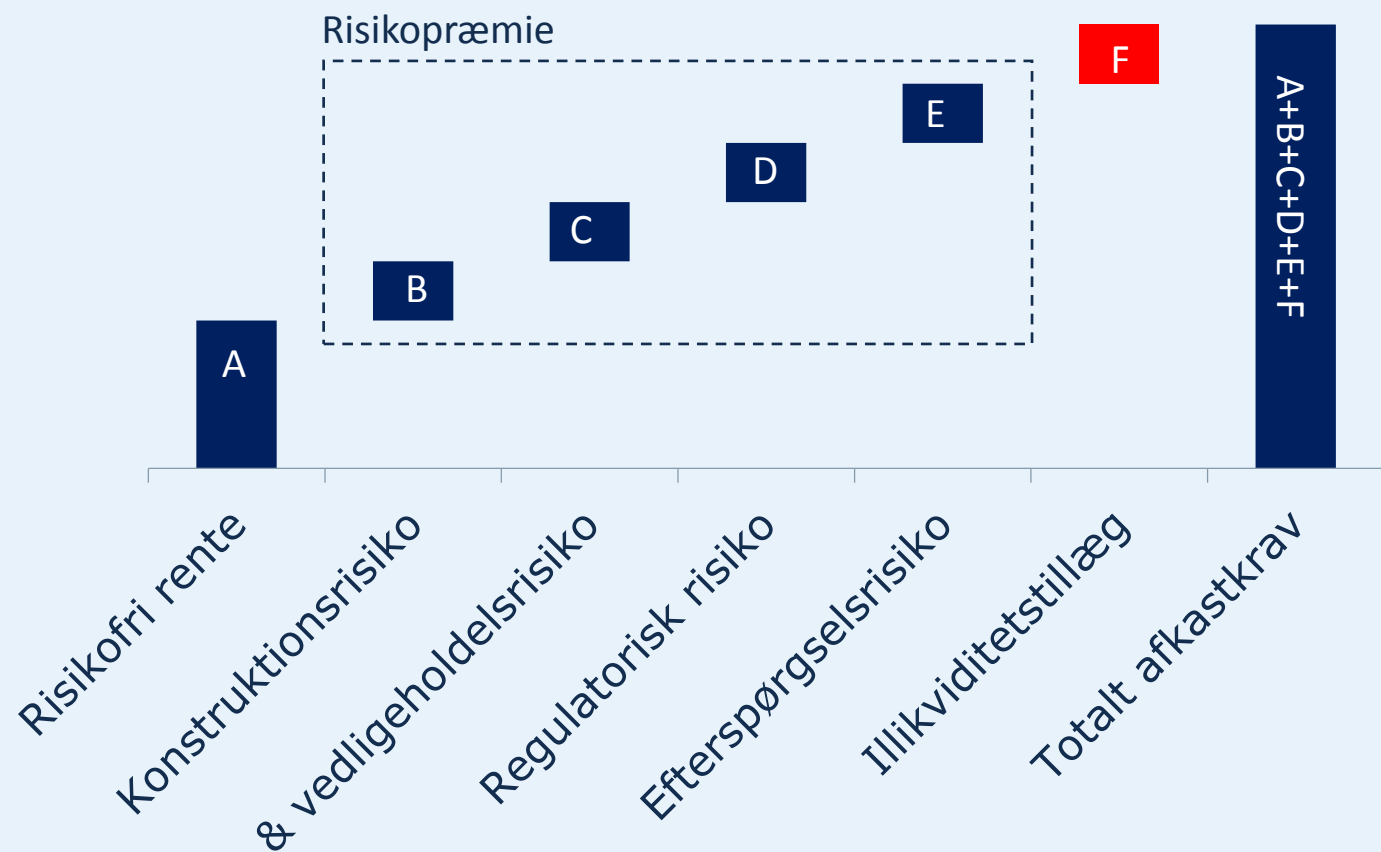
- > Betaling baseret på brug af ydelsen (fx trafik på en vej)

> Brugerbetaling

- > Leverandøren modtager betaling direkte fra brugerne af ydelsen (fx bompenge)

Sammensætning af afkastkrav

SAMFUNDSØKONOMISKE FORDELE

Sikrer totaløkonomisk tilgang til projekter, hvor drift og vedligehold tænkes ind i design- og projekteringsfasen

Sikrer optimal fordeling af risici mellem private og aktører – og korrekt opgavefordeling mellem private og offentlige

Får skabt løsninger som kan give danske virksomheder en global markedsposition (case: vind)

FORDELE FOR OFFENTLIG AKTØR

Adgang til
stordriftsfordele

Vedligeholdelse
fjernes fra politiske
budgetforhandlinger

Samtænkning af
drift, anlæg og
vedligeholdelse i
designfasen

Højere kvalitet af
anlæg og
bygninger og
bedre
vedligeholdelse

ANHOLT HAVMØLLEPARK

- > Energistyrelsen udbyder koncession på opførelse og drift i 20 år af Anholt Havmøllepark
- > To pensionselskaber indgår joint venture med stor dansk industriel partner
- > Samlet investering på 12,6 mia. kr.
 - > PensionDanmark: 3,8 mia. kr.
 - > PKA: 2,5 mia. kr.
 - > Ørsted: 6,3 mia. kr.
- > Den daglige drift outsources til Ørsted
- > Stabilt og attraktivt afkast

CIP - 4 FONDE MED 46 MIA. KR.

BEATRICE
HAVVINDMØLLER I UK
Operatør og partner: SSE

BRIGG
BIOMASSEFYRET KRAFTVÆRK I UK
Operatør og medejer: BWSC

DOLWIN 3
OFF-SHORE
TRANSMISSIONSPLATFORM
Partner: Tennet

VEJ- OG TRANSPORTPROJEKTER

Udvalgte PensionDanmark investeringer som equity eller lån

- > M25 ringvejen omkring London, UK
- > Sheppey Route (A249), Kent, UK
- > Autoroutes Paris-Rhin-Rhône, Frankrig
- > M6, West Midlands, UK
- > Thameslink, London, UK, elektriske togsæt
- > Eurotunnel, Engelske Kanal

PARTNERSKAB MED A.P. MØLLER HOLDING

SHIPPING

Maritime Investment Fund
- Navigare Capital Partners
Klub på 4 investorer
PensionDanmark: 1,2 mia. kr.

INFRASTRUKTUR

African Infrastructure Fund
- A.P. Møller Capital
Klub på +4 investorer
PensionDanmark: 1,0 mia. kr.

EJENDOMSPROJEKTER **OPP-BYGGGERIER** OG "TEAM OPP"

PSYKIATRISK HOSPITAL I VEJLE

17.000 M² – SAMEJE MED
SAMPENSION OG PKA

SLAGELSE SYGEHUS

16.000 M² – SAMEJE MED SAMPENSION,
PKA OG INDUSTRIENS PENSION

RETTEEN I SVENDBORG

4.000 M² – SAMEJE MED
SAMPENSION OG PKA

Modernisering
af trafik
infrastruktur

Store
erhvervspolitiske
synergieffekter

Renovering og
udbygning af
miljøinfrastruktur

Modernisering
af social
infrastruktur

TRAFIKPROJEKTER

Havnetunnel (Østlig Ringvej)
Omfartsvej Randers
Limfjords forbindelse

EUROPAS **BEDSTE** PENSIONSSKAB

PENSIONDANMARK.COM

Tak for jeres opmærksomhed